

หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง
สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

1. ชื่อโครงการ

หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562)

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมกับ
โรงพยาบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. หลักการและเหตุผล

โรคหลอดเลือดสมอง (stroke) เป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non-communicable disease [NCDs]) ที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย การเสียชีวิตทั้งระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง และการสูญเสียปีสุขภาวะอันดับแรกของคนไทย อัตราอุบัติการณ์ของโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยยังไม่มีแนวโน้มลดลงในอนาคต จากช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาพบอัตราอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นประมาณสองเท่า นอกจากนี้จะมีอุบัติการณ์เพิ่มสูงอย่างต่อเนื่องในผู้ใหญ่วัยกลางคนจนถึงวัยสูงอายุแล้ว อัตราอุบัติการณ์ในผู้ใหญ่อายุน้อยกว่า 50 ปี (young stroke) ก็เพิ่มสูงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

โรคหลอดเลือดสมองเป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของผู้ใหญ่วัยทำงานทั้งหญิงและชาย ผู้ที่รอดชีวิตจากโรคหลอดเลือดสมองประมาณสองในสามคนมีความพิการทางร่างกายหลงเหลืออยู่ ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ป่วยและครอบครัว ระบบสุขภาพ และเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นโรคที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพซับซ้อนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีค่าใช้จ่ายสูงทั้งในการวินิจฉัยและการรักษา การสูญเสียสมรรถนะด้านแรงงานเนื่องจากภาวะทุพพลภาพ การสูญเสียปีสุขภาวะ และการเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร การรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจะต้องใช้ทีมสหวิชาชีพที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ทั้งการดูแลในระยะฉุกเฉินเร่งด่วนเมื่อผู้ป่วยมาถึงแผนกฉุกเฉิน การดูแลในระยะเฉียบพลันขณะผู้ป่วยนอนรักษาอยู่โรงพยาบาล ตลอดจนการดูแลต่อเนื่องในระยะยาวเมื่อจำหน่ายกลับบ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการเสียชีวิต ภาวะแทรกซ้อน ความพิการและป้องกันการกลับเป็นซ้ำ ส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูและการทำหน้าที่ทั้งทางด้านร่างกาย จิตและสังคม รวมทั้งสนับสนุนการดูแลตนเอง การคงภาวะสุขภาพ คุณภาพชีวิต และความผาสุกของผู้ป่วยและครอบครัว

พยาบาลผู้ปฏิบัติในทีมสุขภาพจะต้องมีความรู้และสมรรถนะความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อให้สามารถรักษาพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มผลลัพธ์ทางสุขภาพ ความปลอดภัยของผู้ป่วย และความคุ้มค่าของระบบบริการสุขภาพ ในการนี้ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมกับโรงพยาบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการสนับสนุนจากสำนักงานเขตสุขภาพที่ 12 จึงดำเนินการหลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เพื่อเตรียมอัตรากำลังพยาบาล

และสมรรถนะความชำนาญเฉพาะทางด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง กำหนดแผนระยะยาว 5 ปี เพื่อเตรียมอัตรากำลังพยาบาลเฉพาะทางให้ได้ปีละ 30 คน รวม 150 คน เปิดการฝึกอบรมรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป โดยสถานบริการในเขตภาคใต้ตอนล่าง และภาคใต้ตอนบนให้การสนับสนุนเป็นแหล่งฝึกภาคปฏิบัติร่วมกัน

4. วัตถุประสงค์

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางแล้ว ผู้เข้าอบรมจะมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

(1) วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพและความต้องการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความรู้จากศาสตร์ทางการพยาบาล ศาสตร์บูรณาการทางคลินิก การวิจัย หรือหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์

(2) มีสมรรถนะความชำนาญด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนในระยะเฉียบพลันและวิกฤต ระยะเรื้อรัง ระยะการดูแลต่อเนื่อง และการดูแลที่บ้าน

(3) ให้ข้อพิจารณาตัดสินประเด็นทางจริยธรรม ข้อโต้แย้งทางคลินิกหรือกฎหมาย โดยปฏิบัติอย่างคำนึงถึงหลักปรัชญาความเป็นมนุษย์ จรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายและพระราชบัญญัติวิชาชีพสุขภาพ ศีลธรรมจรรยา ศาสนา วิถีชีวิตและวัฒนธรรม รวมถึงการสื่อสารสิ่งดีงามแก่สังคม

(4) มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

(5) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างเหมาะสมทั้งในทางวิชาการและทางสุขภาพ อาทิเช่น การนำเสนอรายงาน การนำเสนอกรณีผู้ป่วย การประชุมปรึกษาปัญหาทางการพยาบาล และการเสนอข้อมูลทางสุขภาพแก่ผู้ป่วย

(6) สร้างสัมพันธ์ภาพและการประสานความร่วมมือ ทั้งในระดับชีพเชิงวิชาชีพ ได้แก่ ทีมการพยาบาล ทีมสหวิชาชีพ เป็นต้น และระดับบริการ ได้แก่ การสร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบำบัดโดยการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการทั้งระดับบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เป็นต้น

5. คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม

(1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ จากสถาบันการศึกษาที่สภาการพยาบาลรับรอง

(2) มีประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลอย่างน้อย 1 ปี

(3) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสาขาการพยาบาลชั้นหนึ่ง หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

(4) คุณสมบัติอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำหลักสูตรอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง

6. ผู้เข้าอบรม

พยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทุกระดับ พยาบาลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการ การดูแลที่บ้านหรือการดูแลระยะยาว และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ในเขตภาคใต้ตอนบน เขตภาคใต้ตอนล่าง และทั่วประเทศ

7. รูปแบบการฝึกอบรม

7.1 การเรียนภาคทฤษฎี ใช้รูปแบบการบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การวิเคราะห์กรณีศึกษา การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การใช้สื่อภาพและเสียง การใช้ห้องเรียนออนไลน์ (google classroom) และโซเซียลมีเดีย

7.2 การเรียนในห้องปฏิบัติการ ใช้รูปแบบการสาธิต การฝึกทักษะในห้องปฏิบัติการพยาบาล การทบทวนทักษะ การวิเคราะห์กรณีศึกษา การทำรายงาน การใช้สื่อภาพและเสียง

7.3 การฝึกปฏิบัติทางคลินิก ใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติจริงในสถานบริการและหน่วยบริการ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยมีอาจารย์พี่เลี้ยง การสอนข้างเตียง การสอนงาน การสาธิต การโค้ช การอภิปรายปัญหาผู้ป่วย การทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การใช้สื่อภาพและเสียง การสัมมนาผู้ป่วยกรณีศึกษา การใช้ห้องเรียนออนไลน์ (google classroom) และโซเซียลมีเดีย

7.4 การศึกษาดูงาน ในสถานพยาบาลของรัฐและเอกชนที่เป็นต้นแบบหรือมีรูปแบบบริการที่ดีในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

8. ลักษณะหลักสูตรและหน่วยกิต

รายวิชาของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เป็นกลุ่มวิชาและโมดูลของรายวิชาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) ระบบหน่วยกิตแบบไตรภาค ดังนี้

8.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร		22 หน่วยกิต
8.2 โครงสร้างหลักสูตร		
(1) หมวดวิชาแกนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง		3 หน่วยกิต
(2) หมวดวิชาบังคับของสาขาทางคลินิก		3 หน่วยกิต
(3) หมวดวิชาความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขา		16 หน่วยกิต
8.3 รายวิชา		
(1) หมวดวิชาแกนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง		
SNA62-S602	ภาวะผู้นำทางการพยาบาล ระบบบริการและผลลัพธ์ทางสุขภาพ Professional Nursing Leadership, Health Service, and Health Outcome	3 (3-0-6)
(2) หมวดวิชาบังคับของสาขาทางคลินิก		
SNA62-S714	การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิก Advanced Health Assessment Clinical Judgement	3 (2-3-3)

(3) หมวดวิชาบังคับของสาขาทางคลินิก

SNA62-S621	การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองระยะเฉียบพลันและวิกฤต Acute and Critical Care Nursing of Adult and Older Adults with Stroke	4 (4-0-8)
SNA62-S622	การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรัง Chronic Care Nursing of Adult and Older Adults with Stroke	4 (4-0-8)
SNA62-S723	ปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองระยะเฉียบพลันและ วิกฤต Acute and Critical Care Nursing Practicum of Adult and Older Adults with Stroke	4 (0-24-0)
SNA62-S724	ปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรัง Chronic Care Nursing Practicum of Adult and Older Adults with Stroke	4 (0-24-0)

9. ระยะเวลาการอบรม

9.1 หลักสูตรภาคปกติ ระยะเวลา 4 เดือน เรียนวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-17.00 น.

9.2 กำหนดการฝึกอบรมรุ่นที่ 2 วันที่ 1 พฤษภาคม – 31 สิงหาคม พ.ศ. 2564

10. สถานที่จัดการอบรม

10.1 การเรียนภาคทฤษฎี ใช้ห้องเรียนอาคารสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และห้องประชุม โรงพยาบาลหาดใหญ่

10.2 การเรียนในห้องปฏิบัติการ ใช้ห้องปฏิบัติการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

10.3 การเรียนภาคปฏิบัติ สถานที่ฝึกปฏิบัติที่พยาบาลพี่เลี้ยงผู้สอนในคลินิกประจำการ ได้แก่ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต โดยผู้เข้าฝึกอบรมสามารถเลือกฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลต้นสังกัดของตนเองที่มีพยาบาลพี่เลี้ยงหรือโรงพยาบาลที่คณะกรรมการประจำหลักสูตรพิจารณาจัดให้

10.4 การศึกษาดูงาน ในสถานพยาบาลต้นแบบด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เช่น สถาบันประสาทวิทยา สถาบันบริการพยาบาลเอกชน เป็นต้น

11. การประเมินผลการอบรม

11.1 ระบบการประเมินผลเป็นไปตามข้อกำหนดเดียวกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

11.2 หลักเกณฑ์การให้ระดับคะแนน (เกรด) ทั้งรายวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนนร้อยละ	90.00-100	เกรด	A
	85.00-89.99	เกรด	B+

80.00-84.99	เกรด	B
75.00-79.99	เกรด	C+
70.00-74.99	เกรด	C
65.00-69.99	เกรด	D+
60.00-64.99	เกรด	D
ต่ำกว่า 60.00	เกรด	F

11.3 การสำเร็จการฝึกอบรม เป็นไปตามประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง เกณฑ์การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทางและการบริหารจัดการหลักสูตร พ.ศ. 2557 ดังนี้

- (1) มีระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
- (2) มีระยะเวลาการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง
- (3) ได้เกรดเฉลี่ยทุกวิชาไม่ต่ำกว่า 2.00 และเกรดเฉลี่ยตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50

12. อาจารย์ผู้สอน

12.1 รายวิชาทฤษฎี ประกอบด้วย (1) อาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน สังกัดสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2) อาจารย์ผู้มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือมีคุณสมบัติเทียบเท่ากับอาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านประสาทวิทยา หรือการฟื้นฟูสภาพ สังกัดมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้แก่ สำนักวิชาแพทยศาสตร์ สำนักวิชากายภาพบำบัด และ (3) อาจารย์ (วิทยากร) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านประสาทวิทยาและโรคหลอดเลือดสมอง จากสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ สถาบันการพยาบาล สถาบันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ หน่วยงานด้านสุขภาพ และสถานบริการสุขภาพ

12.2 รายวิชาปฏิบัติ

กำหนดคุณสมบัติและประเภทของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ เป็นไปตามประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง เกณฑ์การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทางและการบริหารจัดการหลักสูตร พ.ศ. 2557 ดังนี้

12.2.1 อาจารย์เต็มเวลาภาคปฏิบัติ เป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา และสอนสัมมนาทางคลินิก

12.2.2 อาจารย์พี่เลี้ยงภาคปฏิบัติ ได้แก่ (1) พยาบาลวิชาชีพ ที่ได้รับวุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ หรือสาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ หรือสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน และมีความเชี่ยวชาญทางการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง หรือ (2) พยาบาลวิชาชีพ ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ หรือสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน และมีความรู้ความ

ชำนาญทางด้านกรพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง หรือผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางกรพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่สภากรพยาบาลรับรอง

12.2.3 อาจารย์ผู้ช่วยสอนภาคปฏิบัติ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ทางการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองไม่น้อยกว่า 5 ปี และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางกรพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่สภากรพยาบาลรับรอง

12.2.4 อาจารย์พี่เลี้ยงทีมสหวิชาชีพ เป็นผู้ช่วยสอนร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงภาคปฏิบัติ และอาจารย์ผู้ช่วยสอนภาคปฏิบัติ ได้แก่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคหลอดเลือดสมองหรือประสาทวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟู หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรังและการดูแลที่บ้าน

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารระบบบริการสุขภาพทุกระดับและหน่วยงานสนับสนุน พยาบาลผู้ปฏิบัติ ทีมสุขภาพทั้งในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนที่รักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในระยะเฉียบพลันและวิกฤต รวมถึงทีมสหวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรังและการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ต่างตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะทางคลินิกของพยาบาลวิชาชีพให้มีความชำนาญเฉพาะทาง ด้านการรักษาพยาบาล และการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ และร่วมกันขับเคลื่อนระบบบริการที่มีมาตรฐานและผลลัพธ์ที่ดี

พยาบาลวิชาชีพผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางสาขากรพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ทั้งในระยะเฉียบพลันและวิกฤต ระยะเรื้อรัง ระยะการดูแลต่อเนื่อง และการดูแลที่บ้าน สามารถปฏิบัติงานได้ทั้งในหอผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง หอผู้ป่วยเฉียบพลัน แผนกเวชศาสตร์ฟื้นฟู สถานดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง และการดูแลที่บ้าน นอกจากนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขากรพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง สามารถเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขากรพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ โดยเทียบโอนรายวิชา กลุ่มวิชา หรือโมดูลตามเงื่อนไขข้อบังคับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561